

ПРАКТИКА ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ БЮДЖЕТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Письменна Т. В., аспірантка кафедри фінансів
Тернопільського національного економічного університету

Постановка проблеми. В умовах постійного множення бюджетних правопорушень, існування численних фактів неефективного використання бюджетних коштів виправдовується потреба у функціонуванні дійової системи фінансового контролю. Проте, для набуття статусу ефективної система фінансового контролю повинна пройти складний шлях поступального розвитку, іншими словами, мають бути негайно ліквідовані назрілі проблеми, які супроводжують її функціонування на сьогоднішній час. Так, серед інших посиленої уваги до себе вимагає актуальна проблема налагодження плідної взаємодії органів бюджетного контролю між собою. Доречно зауважити, що майже всі вчені та практики, а серед них Басанцов І., які взяли на активне озброєння окреслену вище проблему, сходяться на думці, що поміж контролюючих органів відсутня належна скоординована і взаємоузгоджена робота, а це часто спричинює дублювання їх функцій [1, 45]. Вважаємо, що не раціонально так безапеляційно настоювати на відсутності належної координації у діях органів контролю, оскільки хоча в цілому названа проблема існує, проте ще кілька років тому були зроблені перші кроки з її вирішення. Таким чином, нині можна констатувати про чинність продуктивної співпраці окремих органів бюджетного контролю між собою (див. рис. 1).

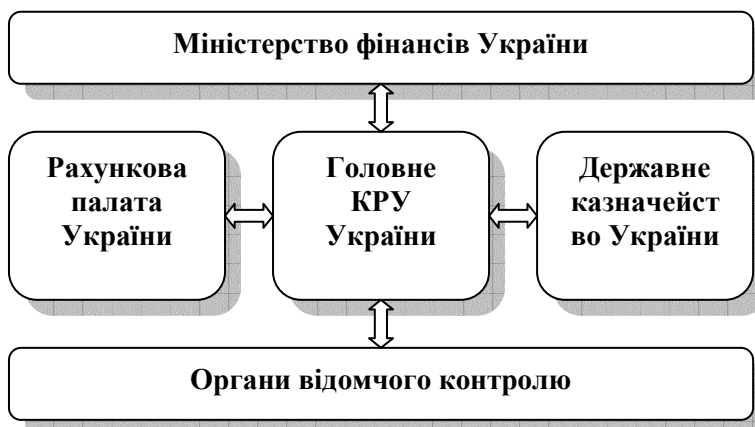

Рис. 1. Схема взаємодії органів бюджетного контролю

Аналіз та напрями дослідження. Нагальна потреба у забезпеченні ефективної взаємодії Рахункової палати та Головного КРУ України існувала повсякчас, проте реальні кроки стосовно її втілення були зроблені тільки у 2001 році. Так, на виконання положень Порядку взаємодії Рахункової палати та Головного КРУ України при організації та здійсненні контролю за використанням бюджетних коштів, затвердженого постановами колегій Рахункової палати від 22 листопада 2001 року за №27-4 та Головного КРУ України від 19 жовтня 2001 року за №20, між названими органами бюджетного контролю налагоджено різні форми співпраці. На підтвердження сказаному, Рахункова палата та Головне КРУ України координують власні дії під час планування, організації та проведення ревізій і перевірок; проводять спільні засідання колегій, “круглі столи”, наради, семінари; здійснюють обмін інформацією, що складає спільний інтерес [6]. Отже, окреслені вище форми взаємодії Рахункової палати та Головного КРУ України потрібні з метою підвищення ефективності бюджетного контролю, забезпечення чіткої координації роботи, уникнення дублювання під час здійснення контрольних заходів.

На виконання вимог статей 112 і 113 Бюджетного кодексу України, якими передбачено повноваження органів Державного казначейства та державної контрольно-ревізійної служби з контролю за дотриманням бюджетного законодавства [2], від 14 грудня 2004 року набрав чинності спільний наказ Державного казначейства України та Головного КРУ України за №215/338, що врегульовує питання розмежування контрольних функцій цих органів бюджетного контролю та забезпечення результативної співпраці між ними. На виконання положень цього наказу органи Державного казначейства та державної контрольно-ревізійної служби співпрацюють між собою в основному на предмет взаємного інформування про результати здійснюваних контрольних заходів. Зокрема, органи Державного казначейства повинні інформувати органи державної контрольно-ревізійної служби про виявлені за результатами попереднього та поточного контролю факти порушення бюджетного законодавства. У свою чергу, органи державної контрольно-ревізійної служби вправі використати одержану інформацію у процесі планування роботи, а також безпосередньо під час здійснення контрольних заходів [5].

Доречно відзначити, що започаткована у 2004 році ефективна співпраця між органами Державного казначейства та державної контрольно-ревізійної служби знаходиться у постійному стані розвитку. Так, на підтвердження сказаному, від 27 грудня 2006 року цими органами бюджетного контролю прийнято спільний наказ за №352/420, положеннями якого внесено зміни до діючого від 14 грудня 2004 року спільного наказу за №215/338, і, таким чином, визначено шляхи вдосконалення координації дій між ними [4].

На виконання положень наказу Головного КРУ України від 18 листопада 2003 року за №274 нині про свою чинність засвідчує взаємовигідна співпраця органів державної контрольно-ревізійної служби з контрольно-ревізійними підрозділами міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів під час здійснення планових і позапланових контрольних заходів [3]. Доречно відзначити, що потреба у плідній взаємодії органів державної контрольно-ревізійної служби та контрольно-ревізійних підрозділів владних структур була очевидною завжди, однак її втілення відбулося тільки у 2003 році, що можна розцінювати як відважний крок на шляху до мети, пов'язаної з посиленням протидії правопорушенням і зловживанням у сфері використання бюджетних коштів, управління державним та комунальним майном.

За свідченням практики, плідна співпраця між Міністерством фінансів України і Головним КРУ України націлена на консолідацію зусиль для вдалого вирішення проблем, що складають обопільний інтерес. Так, між ними від 14 січня 2004 року укладено Угоду "Про взаємний обмін інформацією між Міністерством фінансів України і Головним КРУ України", на виконання якої Головне КРУ України повинне надавати Міністерству фінансів України щомісячну інформацію про результати проведення кожної ревізії чи перевірки. Доречно відзначити, що продуктивне співробітництво між Міністерством фінансів України і Головним КРУ України мало послідовне продовження, оскільки назріла потреба у поліпшенні обміну інформацією, чинного між ними впродовж кількох років. Так, на вимогу наказу Міністерства фінансів України від 17 травня 2006 року за №469 набрав чинності Порядок обміну інформацією між Міністерством фінансів України і Головним КРУ України, відповідно до положень якого між центральними органами виконавчої влади повинен діяти ініціативний обмін інформацією з метою використання її у процесі здійснення контролю за дотриманням чинного бюджетного законодавства.

Висновки. Таким чином, судячи з написаного, нині між органами бюджетного контролю, зокрема Головним КРУ України і Рахунковою палатою України, Державним казначейством України, Міністерством фінансів України, контрольно-ревізійними підрозділами міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, налагоджено ефективну співпрацю. Проте, влаштоване взаємовигідне співробітництво між цими органами бюджетного контролю не повинно перебувати у статистиці, а мати послідовне продовження, тобто знаходитися у стані постійного розвитку. Доречно відмітити, що

наразі існує потреба у прийнятті базового закону “Про фінансовий контроль”, у редакції якого повинні знайти висвітлення питання, пов’язані з визначенням фінансового контролю, окресленням його видів, об’єктів, а також переліком функцій суб’єктів фінансового контролю. Більш того, прийняття згаданого закону переслідує мету, яка пов’язана з успішним вирішенням ряду назрілих проблем, зокрема стосовно налагодження плідної взаємодії суб’єктів фінансового контролю між собою, а також з правоохоронними органами.

Література:

1) Басанцов І. Інститут державного фінансового контролю: вдосконалення на часі / І. Басанцов // Фінансовий контроль. – 2009. – №1 (48). – С. 44-48.

2) Бюджетний кодекс України від 21 червня 2001 року за №2542-III [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14>. – Назва з екрану.

3) Наказ Головного КРУ України від 18 листопада 2003 року за №274 Про затвердження Порядку взаємодії органів державної контрольно-ревізійної служби з контрольно-ревізійними підрозділами міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів при здійсненні планових та позапланових контрольних заходів [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.dkrs.gov.ua/kru/control/uk/publish/article?art_id=32815&cat_id=32570. – Назва з екрану.

4) Наказ Державного казначейства України та Головного КРУ України від 27 грудня 2006 року за №352/420 Про внесення змін до спільного наказу Державного казначейства України та Головного КРУ України від 14 грудня 2004 року за №215/338 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart04/idx04437.htm>. – Назва з екрану.

5) Наказ Державного казначейства України та Головного КРУ України від 14 грудня 2004 року за №215/338 Про окремі питання взаємодії органів Державного казначейства України та державної контроль-ревізійної служби в Україні [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.dkrs.gov.ua/kru/control/uk/publish/article?art_id=34906&cat_id=32570. – Назва з екрану.

6) Порядок взаємодії Рахункової палати та Головного контрольно-ревізійного управління України при організації та здійсненні контролю за використанням бюджетних коштів / Затверджено постановою колегії Рахункової палати від 22 листопада 2001 року за №27-4 та постановою колегії Головного контрольно-ревізійного управління України від 19 жовтня 2001 року за №20 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/>. – Назва з екрану.